

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

**Навчально науковий інститут мистецтв
Кафедра методики музичного
виховання та диригування**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ХОРОЗНАВСТВО

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Середня освіта (Музичне мистецтво)

Спеціалізація 014.13 Середня освіта (Музичне Мистецтво)

Галузь знань 01 ОСВІТА / ПЕДАГОГІКА

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “4” вересня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Хорознавство
Викладач	Зваричук Жанна Йосипівна – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри методики музичного виховання та диригування.
Контактний телефон викладача	+38(067) 764 30 54, 099 322 81 16
E-mail викладача	zhanna.zvarychuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити – 90 годин, з них: аудиторних-30, самостійна робота-60;
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	2 год.

2. Анотація до навчальної дисципліни

Освітній компонент «Хорознавство» відноситься до циклу професійної підготовки і є обов'язковим компонентом ОПП «Середня освіта (Музичне мистецтво)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво), базується на теоретичних і практичних засадах на основі закономірностей історії і теорії хорового мистецтва, виконавської культури, принципів вокально-хорової роботи з хоровими колективами різних типів і видів, що формують професійний розвиток кваліфікованих спеціалістів, музикантів – хормейстерів, компетентних у різних галузях знань і, особливо, вміння, необхідні для майбутньої музично-хорової та виконавської творчості. Актуальність вивчення навчальної дисципліни зумовлена потребою удосконалення рівня професійної компетентності педагогів, формування здатності якісно та ефективно використовувати знання в професійній музично-педагогічній діяльності та полягає в:

- фаховому та культурному зростанні засобами вокально-хорової роботи, усталеному професійному інтересі до безперервного оновлення індивідуально-професійних якостей;
- формуванні фахової компетенції у процесі диригентської хорової підготовки, де поєднуються загально-професійна і спеціальна фахова складові, як здатність до виконавської діяльності;
- здатності і умінням використовувати знання для вирішення проблем особистісного взаєморозвитку художнього розвитку людини;
- формування комплексу знань, умінь і навичок, що забезпечує його спроможність використовувати у практичній діяльності;
- навичках самостійної роботи та навчання.

Міждисциплінарні зв'язки: освітній компонент «Хорознавство» має міждисциплінарний характер, базується на теоретичних і практичних знаннях освітніх компонентів навчального плану: «Хоровий клас», «Диригування», «Постановка голосу», «Музично-теоретичні дисципліни», «Методика аналізу хорових творів» та ін.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета викладання курсу «Хорознавство» – оволодіння студентами ОП «бакалавр» науково-теоретичними основами хорового виконавства та методики роботи з хором, як складової навчальної дисципліни музично-педагогічної освіти у вищій школі, та всіх профільних дисциплін диригентської освіти; виховати естетично розвинуту особистість; підготувати студента до організації і здійснення вокально-хорової діяльності в колективах; закласти ті основи, які необхідні диригенту для його подальшої самоосвіти, удосконалення

навичок вокально-хорової роботи, удосконалення майстерності як керівника, до подальшої практичної діяльності майбутнього спеціаліста як диригента дитячих, навчальних та аматорських хорових колективів, вчителя музичного мистецтва в школі.

Основними цілями вивчення дисципліни « є:

- засвоєння студентами знань теоретичних основ хорового мистецтва та виконавства;
- засвоєння знань про структуру, тип, вид хорового колективу, його вокальну організацію, жанри хорового виконавства;
- оволодіння навичками комплексного теоретичного, художньо-виконавського аналізу хорових творів;
- ознайомлення зі структурою, функціями голосового апарату, гігієною співацького голосу, особливостями дитячих голосів та специфікою вокального виховання дітей;
- ознайомлення з основними принципами вокально-хорової діяльності, засобами художньо-виконавської творчості у колективі, вокально-хоровими технологіями, специфікою їх практичного використання.

формування у студентів соціально-професійних і міжпредметних компетенцій, професіоналізму та інтелектуальної автономності, вміння керувати хоровими колективами.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 5. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 7. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 9. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 10. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 12. Здатність проявляти ініціативу та генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 13. Навички використання інформаційних і комунікативних технологій.

Фахові компетентності:

ФК 2. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва; використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методиці викладання музичного мистецтва.

ФК 7. Здатність стисло викладати власні судження та відтворювати їх аргументовано і грамотно у письмовій формі; здатність самостійно опрацьовувати науково-методичну та музикознавчу літературу та застосовувати їх у власній практичній діяльності.

ФК 11. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між усіма елементами теоретичних та практичних знань музичного мистецтва, здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій історичних та культурологічних процесів розвитку музичного мистецтва у виконавській та педагогічній діяльності.

ФК 14. Здатність до оволодіння в галузі мистецької освіти, вміння застосовувати сучасні педагогічні технології в навчальному процесі, демонструвати глибокі та системні знання у галузі музичного мистецтва, до розуміння принципів, методів та форм проведення занять з музичних дисциплін, керівництва художньо-естетичним розвитком учнів.

ФК 16. Здатність організовувати освітній процес на засадах особистісного, діяльнісного та компетентнісного підходів, до розуміння основних проблем сучасної мистецької освіти й виконавства в Україні та пошуку шляхів удосконалення освітнього процесу в спеціалізованих закладах мистецької освіти.

Програмні результати навчання:

РН 8. Здатність застосовувати на практиці методичні принципи для засвоєння музичних дисциплін, зокрема – доступності, послідовності навчання; новітні явища в музичному мистецтві в єдності традицій і новаторства.

РН 13. Знання специфіки хорового колективу: вікових особливостей і вокально-технічних можливостей різних хорових складів; елементів вокально-хорової техніки, сутності, структури й особливості вокально-хорової роботи та керування хоровим колективом, необхідних для володіння ними в обраній професії.

РН 17. Здатність застосовувати фахові знання та практичні навички у репетиційній, концертній, педагогічній, науково-дослідницькій, музикознавчій роботі; демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни – 3 кредити / 90 годин

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20 / 6
практичні заняття	10 / 4
самостійна робота	60 / 80

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибіркового
I	014.13 Середня освіта (Музичне Мистецтво)	II	нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Вступ. Історія розвитку хорового мистецтва на Україні.	2		10
Тема 2. Хорові школи України.	2	2	5
Тема 3. Жанри хорового виконавства.	2		5
Тема 4. Хор як вокальна організація.	2	2	5
Тема 5. Елементи вокально-хорової техніки.	2		5
Тема 6. Хоровий стрій.	4	2	10
Тема 7. Ансамбль хору.	2	2	5

Тема 8. Засоби музичної виразності в хоровому виконавстві.	2		5
Тема 9. Робота диригента над хоровим твором.	2	2	10
ЗАГ.:	20	10	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Вид контролю – залік. За роботу на практичних заняттях - 60 балів, самостійна робота – 15 балів. Максимально допуск – 75 балів, залік - 25 балів.
Вимоги до письмових робіт	Види письмових робіт: 1) творче письмове завдання з історії хорового виконавства, структура виконання довільна у формі презентації на практичному занятті по темі курсу (5 б.); 2) письмові контрольні роботи по темах: 1-4, 5-8 (5 б.); 3) письмовий виконавсько-хоровий аналіз хорового твору, структура роботи відповідає плану написання аналізу хорового твору (5 б.) [18]; 4) написання наукового реферату за визначеною тематикою. Науковий реферат має бути ґрунтовним та відповідати встановленим критеріям, відповідати рівню теоретичних знань та виконавських навичок та вмінь студента, комплексу його професійних компетенцій. обговорюються та захищаються на останньому практичному занятті (15 б). Для заочної форми навчання передбачено виконання 1, 3, 4 завдання за 10 днів до початку сесії в електронному варіанті.
Практичні заняття	Практичні заняття проходять у різних формах – опитування за питаннями, запропонованих у плані теми, дискусія, творчі проекти-презентації тощо. Вага оцінки за всі практичні заняття – 40 б. Пропущенні практичні заняття здобувач відпрацьовує індивідуально, виконуючи передбачену у плані лекційного чи практичного заняття вид роботи. Для цього використовується: - усне опитування, перевірка теоретичних знань по темі; - перевірка творчих завдань; - захист презентацій; Якщо здобувач не ліквідував заборгованість та не набрав мінімальну кількість балів він може бути недопущений до складання семестрового заліку.
Умови допуску до підсумкового контролю	Умовою допуску до заліку є відвідування здобувачем більше 50% практичних занять, виконання завдань творчої, практичної та самостійної роботи.
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль проводиться по закінченню навчального курсу як результат вивчення навчального матеріалу та передбачає здачу заліку. Форма заліку – комбінована (усна за

	темами навчального курсу) та захист наукового реферату. Навчальний матеріал з освітньої компоненти вважається засвоєним, якщо здобувач у сумі набрав 50 і більше балів за 100-бальною шкалою .
--	--

7. Політика навчальної дисципліни

Політика курсу спрямована на набуття студентами компетентностей, необхідних для подальшої професійної діяльності, використовувати набуті знання для особистісного розвитку та в практичній роботі з хорovým колективом.

Письмові роботи: виконуються згідно вимог до написання певного виду дослідження.

Академічна доброчесність: очікується, що здобувачі ОП будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення.

Загальні морально-етичні принципи, правила поведінки, академічну доброчесність учасників освітнього процесу Прикарпатського національного університету, регламентуються у нормативних документах, а саме:

Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція).

Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/11/34-06_2022-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-ta-inshym-porushenniam-akademichnoi-dobrochesnosti-1.pdf

Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”.

Ознайомитися з переліченими положеннями та документами можна за адресою:

<https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

Відвідування занять є важливою умовою навчання. Пропуски занять студенти повинні відпрацювати в обов’язковому порядку.

Неформальна освіта: враховуються результати неформальної освіти – сертифіковані онлайн-курси на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra.

Можливість зарахування неформальної освіти регламентує Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

8. Рекомендована література

1. Бенч-Шокало О. Український хорový спів. Київ, 2002. 340 с..
2. Бенч О. Павло Муравський. Феномен одного життя. К. Дніпро, 2002.
3. Доронюк В.Д. Зваричук Ж.Й. Шкільне хорознаство. Ів.-Франківськ, 2008. 335с.
4. Демянко Н. Основи хорознаства і методики роботи з хором. Навчальний посібник. Полтава : ПНПУ ім. В. Г. Короленка, 2018. 9 с.
5. Завалко К. Педагогічна інноватика в теорії та практиці музичної освіти: монографія. Друкарня "Черкаський ЦНП", 2013. 520 с.
6. Зваричук Ж. Й. Питання хорознаства. Навчально-методичний посібник. Ів.-Франківськ, 2018.

7. Зваричук Ж. Й. Роль хорового класу у формуванні професійних компетентностей здобувачів вищої освіти в структурі фахової підготовки. Теорія і практика мистецької освіти. Житомир. Видавець О. О. Євєнюк, 2021. 185 с. С.65-71.
8. Історія української музики. Т.1-4.- К.: Наукова думка, 1989-1992.
9. Костенко Л. В., Шумська Л. Ю. Хрестоматія з хорознавства. Навчальний посібник. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2013. 521 с.
10. Кияновська Л. Галицька музична культура XIX-XX століття. Чернівці, книги –XXI, 2007. 420с.
11. Коломоєць О. М. Хорознавство. Навч. посібник. Київ: Либідь, 2001.168с.
12. Коломоєць О. М. Стисле хорознавство. Навч.посібник, 2023. 110 с.
13. Коломоєць. О. М. Історія та теорія українського хорового мистецтва. К., 2023. 280 с.
14. Корній Л. Історія Української музики. Київ-Харків-Нью-Йорк,1996, 776 с.
15. Корній Л. Історія Української музики: підручник для вищих муз. навч. закл. К.: Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського, 2001. 477 с.
16. Лащенко А. П. З історії київської хорової школи. К.: Музична Україна, 2007. 198 с.
17. Світайло С. В. Методика роботи з дитячим хоровим колективом : навч.- метод. посібник для студ. вищих навч. закладів III–IV рівня акредитації. К. : Унів. коледж Київського ун-ту ім. Бориса Грінченка, 2016. 140 с.
18. Серганюк Л. І. Методика аналізу хорових творів. Івано-Франківськ, 2016.
19. Смирнова Т. А. Хорознавство (історія, теорія, методика): Навчальний посібник. Видання третє, доповнене, Харків: ХНПУ, «Федорко», 2018. 212 с.
20. Плющик Є. В. Лекції з курсу «хорознавство». Вид.-во ЖДУ ім. І. Франка. Житомир, 2010.
21. Торба О. Українська хорова творчість останньої третини XX століття та проблеми жанру. *Культурологічні проблеми української музики. Науковий вісник НМАУ ім. П.І. Чайковського*. Вип.16.К., 2002.
22. Шреєр-Ткаченко О. Я. Історія української музики. К., 1980.
23. Ярошенко І. В., Серганюк Ю. М. Концептуальні особливості методики роботи з хором : Навчальний посібник. Київ : Видавництво «Білий Тигр», 2020. 100 с.

Викладач

Жанна ЗВАРИЧУК,
кандидат мистецтвознавства
доцент кафедри методики музичного виховання та диригування